

echt iemand zijn

In tijden waarin ik intensief met iets bezig ben, zoals nu, loopt mijn schrijfwerk door elkaar. Morning Pages, blog, lesmateriaal, lessen, opdrachten voor het schrijfcafé – alles bevrucht elkaar en inspireert elkaar. En ook dat vermaledijde internet, waar je zo makkelijk je tijd vergooit, maar waar je ook zoveel toegeworpen krijgt waar je wél iets aan hebt, doet mee in deze cyclus.

Dus ik citeer maar gewoon even wat ik op m'n blog schreef:

Ik keek van de week naar DWDD, Matthijs sprak met dat fotomodel die eigenlijk een jongen was, een stralend mooi mens, en ik twitterde: zie je wel, zodra iemand zichzelf is, komt het leven vanzelf naar hem toe. Prompt schreef iemand: ja, dan moet je wel echt iemand zijn, natuurlijk. En ik voelde hoe alles in mij in opstand kwam. Want bij 'echt iemand zijn' ligt het oordeel bij de buitenwacht, waar je je dan aan aanpast, en dan werkt het niet.

Dat is dus het idee van roem. Ergens is iemand die de Gouden Standaard bezit van wat het betekent om Echt Iemand te zijn. We weten heel veel zeker, en vooral dat we het zelf niet zijn. Nog niet. Want we streven er wel naar, natuurlijk. Ons boek, onze cd, ons schilderij zal ons opstuwten naar de plek waar Het Gebeurt, zal ons door recensenten die ertoe doen besproken laten worden, en, wie weet, ooit bij Matthijs aan tafel doen belanden. (Ben benieuwd hoelang het duurt voor dit lesmateriaal dermate verouderd is dat de cursist niet meer weet wie Matthijs is.

En als je het dan bereikt hebt, die roem, zou het dan allemaal beter worden?

Nee. Helaas.

Om dan een integer kunstenaar te blijven die blijft maken waar zijn ziel om schreeuwt, in plaats van het kunstje te herhalen dat hem beroemd maakte, is een extra gevaar om op bedacht te zijn. Beginning durven zijn, elke keer opnieuw, daar komt het op aan.

competitie

Denk maar niet dat ik er vrij van ben, van het idee: waarom zij wel en ik niet? Ik ben echt veel beter, waarom lukt het hem dan wel? Grrr! Ik laat de boosheid, de jaloezie, even toe, want onderdrukte gevoelens zijn funest voor de creativiteit. Soms wijd ik een pinnige column aan het werk van deze wanpresteerder – die ik dan meestal niet plaats, want ik moet ook om m'n reputatie denken, nietwaar? Maar je boosheid omzetten in kunst is alvast een goede methode om er mee om te gaan. En soms kunnen ze het krijgen, die beroemde schrijvers. Breek mij de bek niet open over Haar Naam was Sarah.

En dan vervolgens richt ik me weer op die goeie ouwe Hendrik Marsman.

Phoenix

*Vlam in mij, laai weer op;
hart in mij, heb geduld,
verdubbel het vertrouwen-
vogel in mij, laat zich opnieuw ontvouwen
de vleugelen, de nu nog moede en grauwe;
o, wiek nu op uit de verbrande takken
en laat den moed en uw vaart niet zakken;
het nest is goed, maar het heelal is ruimer*

en de winnaar is ...

Opeens moet ik ook denken aan al die talentenjachten en boekenprijzen.

Wanneer was jij het voor het laatste eens met de keuze van de winnaar? Nou dan!

Bedenk dat degenen die bepalen wie de winnaar is, ook maar gewoon mensen zijn met hun eigen smaak, voorkeuren, en politieke konkelredenen om op iemand te stemmen. Zij hebben de wijsheid noch de waarheid in pacht. Dat heeft niemand. Voor een schrijver is het natuurlijk heerlijk als hij zo'n grote geldprijs wint, maar dat bed vielen? Ik vond er geen klap aan. En nee, dat is niet de kift. Over boeken die ik prachtig vond, schrijf ik ook uitgebreid, al was het maar om erachter te komen wat het precies, dat onnoembare, dat wonder-talent waarvan ik zo graag ook wat zou willen hebben. Ik hoop dat het zich als stuifmeel aan mij kleeft.

je slechtst doen

Dat voelt raar! Niet je best doen maar juist het tegenovergestelde! Toch is het een goede raad die Cameron daar geeft (p 210). Het bevrijdt je van de enorme druk dat je alleen maar een potlood op papier mag zetten als het meteen volmaakt wordt, of tenminste zo goed als ... vul maar in. Dan ga je op een hoofdpijndagje alvast niet werken. Dan ga je ook niet werken als je maar een uurtje hebt tot de kinderen thuiskomen.

Terwijl als je gewoon eens iets slechts mag doen, wie weet wat je tevoorschijn speelt?

Zo gaf ik eens bij het schrijfcafé de opdracht: Schrijf een kitscherige opening van een roman, die begint met een weersbeschrijving à la [Bulwer Lytton](#). Er is een jaarlijkse prijs voor de slechtste roman-opening, gebaseerd op die van Bulwer-Lytton, in zijn roman Paul Clifford. Die begint zo:

It was a dark and stormy night; the rain fell in torrents — except at occasional intervals, when it was checked by a violent gust of wind which swept up the streets (for it is in London that our

scene lies), rattling along the housetops, and fiercely agitating the scanty flame of the lamps that struggled against the darkness.

(Het was een donkere, stormachtige nacht, de regen viel in stromen neer, met uitzondering van af en toe een pauze waarin een geweldige windvlaag die de straten doorzwiepte (want het is in Londen dat zich dit afspeelt) hem intoomde, de dakpannen deed ratelen, en de magere vlammetjes die zich teweer stelden tegen de duisternis wild heen en weer schudde.)

En ik heb me toch een lol gehad toen ik mijn kitsch-beginzin schreef!

Met lange, grauwe vingers reikte de mist over de met armoedige heidestruikjes begroeide heuvels, wikkelde het krottige boerderijtje in een zompige, sombere deken die het schurwe geluid van schapenbelletjes dempte, en het olielampje dat voor een van de vuile ruitjes brandde bijna verduisterde, zodat de in lompen gehulde, manke figuur die als een schaduw uit de mist opdoemde het hutje bijna voorbijliep, maar een scharminkelig hondje deed hem met een korte, schorre blaf stilstaan op het zwarte weggetje dat zich over de heuvels slingerde, ergens in het midden van Schotland, waar dit verhaal over armoede en volharding zich zal afspelen, en waar, opgesloten in het verlaten huisje, een bleke jonge vrouw vergeefs op redding wacht ...

Aan één kant moet je jezelf en je werk serieus nemen, maar het is veel belangrijker om het speelse kunstenaarskind te geven waar het om vraagt. Lach om die gewichtige volwassenen die allemaal zo goed weten hoe het moet. Als je al weet wat je gaat maken hoef je het niet meer te maken, toch? Durf elke keer opnieuw een benningeling te zijn, dat is waar "je slechtst doen" een geweldig hulpmiddel bij is.

iets leuks doen

Het bovenstaande is al een voorbeeld van iets leuks doen voor jezelf. Als je een schilder bent, kun je gaan vingerverven, als je een beeldhouwer bent kun je met playdough gaan kleien, als je componist bent kun je een peuterliedje met handjeklap schrijven, of een überkitscherig zeemanslied.

Ik maakte de achtergrond van deze collage door drie kleuren verf zo uit de tube op het groene papier te poepen, ze uit te smeren met m'n vingers, en daarna af te deppen met een stuk keukenrol, en hee, wat een leuk effect gaf dat!

**MENS,
DURF TE
SPELEN!**